

DET KONGELIGE
KUNNSKAPSDEPARTEMENT

Rundskriv

Universiteter og høyskoler

Nr. F-04-19

Vår ref.

Dato

14. juni 2019

Forskrift om felles rammeplan for helse- og sosialfagutdanninger og tilhørende forskrifter for hver utdanning– merknad til bestemmelser

[Forskrift om felles rammeplan for helse- og sosialfagutdanninger](#) av 6.september 2017 nr 1353 gjelder for universiteter og høyskoler som gir helse- og sosialfagutdanninger, og som er akkreditert etter lov om universiteter og høyskoler § 1-2 og § 3-1. Forskriften gjelder for grunnutdanningene innen helse- og sosialfag.

Forskrift om felles rammeplan for helse- og sosialfagutdanninger definerer, sammen med forskrift om nasjonal retningslinje for de enkelte utdanningene, de nasjonale rammene for og innhold i utdanningene.

Utdanningene som er omfattet av yrkeskvalifikasjonsdirektivet - 2005/36/EF av 7. september 2005 om godkjenning av yrkeskvalifikasjoner, må i tillegg til forskrift om felles rammeplan og nasjonal retningslinje for den aktuelle utdanning, også ivareta kravene i yrkeskvalifikasjonsdirektivet med senere endringer. Dette gjelder farmasøytutdanningene (masterutdanningen i farmasi, både 3 + 2 og den integrerte masterutdanningen), medisin-, sykepleier- og tannlegeutdanning.

Formålet med forskriftene er å sikre at utdanningsinstitusjonene tilbyr praksisnære og forskningsbaserte helse- og sosialfagutdanninger med høy faglig kvalitet og relevans. Forskriftene skal sikre at utdanningsinstitusjonene følger de standardene og kriteriene som

Postadresse
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo
postmottak@kd.dep.no

Kontoradresse
Kirkeg. 18
www.kd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org no.
872 417 842

Avdeling
Avdeling for høyere
utdanning, forskning
og internasjonalt
arbeid

Saksbehandler
Ane-Berit Storvik
Hurlen
22 24 73 87

gjelder for disse grunnutdanningene og ivaretar samfunnets nåværende og framtidige behov for kompetanse.

Forskriftene skal sikre at institusjonene legger til rette for helse- og sosialfagutdanninger med helhet og sammenheng mellom fag, emner, teori og praksis, samt undervisningsmetoder og vurdering av studentene. Utdanningsinstitusjonene har ansvar for kvaliteten i utdanningen og skal ha systemer for å sikre og videreutvikle kvaliteten i utdanningene.

Forskriften § 2 inneholder 12 læringsutbyttebeskrivelser som er felles for alle helse- og sosialfagutdanningene. Disse definerer kompetanse som alle utdanningene må gi. Forskriftene om retningslinjer for de enkelte utdanningene ivaretar disse ved at de er innarbeidet i retningslinjen for hver enkelt utdanning, men tilpasset utdanningens egenart.

I hver retningslinje er det en oppstilling av hvilke paragrafer som er basert på disse 12 felles læringsutbyttebeskrivelsene. Departementet kan i særskilte tilfeller gjøre unntak fra kravet om at utdanningen må ivareta alle de 12 læringsutbyttebeskrivelsene. Det vil i så fall bli fastsatt i forskriften om retningslinje for den enkelte utdanning.

En av intensjonene er at de 12 felles læringsutbyttebeskrivelsene vil bidra til at alle kandidater får kompetanse på områder som er viktige for kvaliteten i tjenestene. For eksempel skal alle kandidatene ha kompetanse innen kommunikasjon, etikk, samhandling og forbedringsarbeid.

Forskriften § 3 beskriver rammer for praksisstudier. Med praksisstudier menes den delen av utdanningen som foregår utenfor utdanningsinstitusjonen og som skal være veiledet. Internklinikk, observasjonspraksis eller lignende kan erstatte hele eller deler av praksisstudiet hvis det er spesifisert i forskriften om nasjonal retningslinje for den konkrete utdanningen.

Læringsutbyttebeskrivelsene styrer innholdet og omfanget av praksisstudiene, og praksisstudiene skal utformes slik at de sikrer at læringsutbyttet oppnås. Det skal gjennomføres en vurdering av om studenten har oppnådd læringsutbyttet.

§ 3 slår fast at det skal inngås samarbeidsavtaler mellom utdanningsinstitusjon og praksistilbyder, og setter krav til innholdet: "*Avtalene skal regulere ansvar, roller, kapasitet på praksisplasser, kompetanse og samarbeidsarenaer på alle relevante nivå, og kan også regulere forsknings-, utviklings- og innovasjonssamarbeid.*" Kunnskapsdepartementet vil i samarbeid med de andre involverte sektordepartementene, vurdere behovet for å utarbeide en nasjonal mal for samarbeidsavtalene. I tilknytning til dette forventer Kunnskapsdepartementet at universiteter og høyskoler har samarbeid med tjenestene som tilbyr praksis, også i arbeidet med utvikling av institusjonens planer for utdanningene. For forskrift om retningslinje for sykepleierutdanningen er det i § 23 listet opp en rekke elementer som skal omhandles i samarbeidsavtaler med praksistilbyderne. Her må utdanningsinstitusjonene og praksisfeltet sammen vurdere hvilken detaljeringsgrad som er hensiktsmessig.

I forskriften § 3 står det videre at *"Praksisveileder skal ha relevant faglig kunnskap og bør som hovedregel ha formell veiledningskompetanse."* For å ivareta denne hovedregelen forventer departementet at utdanningsinstitusjonene samarbeider med praksistilbyder om å utvikle og tilby kompetansehevende tiltak.

De nasjonale retningslinjene som er beskrevet i § 4, forskriftsfestes. Ved utvikling av planer for de lokale studietilbudene må institusjonene følge både forskrift om felles rammeplan og forskrift om retningslinje for den aktuelle utdanningen.

Læringsutbyttebeskrivelsene er organisert under kompetanseområder. Kompetanseområdene utgjør kapitler i retningslinjen for den enkelte utdanning. Dette er en måte å systematisere læringsutbyttebeskrivelsene på, og titlene på kompetanseområdene trenger ikke å gjengis i de lokale planene.

Studietilbudene ved den enkelte institusjon må videre utformes slik at de ivaretar kravene i forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning (studietilsynsforskriften), nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk (NKR) og annet relevant nasjonalt og internasjonalt regelverk.

Utdanningsinstitusjonene står fritt til å velge lærings- og undervisningsmetoder, pensum og vurderingsformer, men må sikre at alle kandidatene har oppnådd sluttkompetansen som er beskrevet i den enkelte utdannings retningslinje. Formuleringene og graden av kompleksitet i læringsutbyttebeskrivelsene er avgjørende for hvor stor plass de skal gis i utdanningen. Det er ikke nødvendig at læringsutbyttebeskrivelsene i de lokale planene er en ordrett gjengivelse av læringsutbyttebeskrivelsene i forskrift om retningslinje for den enkelte utdanning.

Utdanningene kan selv fastsette læringsutbyttebeskrivelsene som skal være de overordnede beskrivelsene for sine planer, og som også skal stå på vitnemålet. I disse beskrivelsene kan institusjonene og studieprogrammene også synliggjøre sin lokale profil.

Med hilsen

Toril Johansson (e.f.)
ekspedisjonssjef

Ane-Berit Storvik Hurlen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer